

วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 เวลา 15:47:53 น.

รายงานพิเศษ : มันทากับ'คลื่น' วิกฤตชายฝั่งไทย

Tweet



ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งของประเทศไทยมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น

จากข้อมูลการสำรวจของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) ระบุว่า แนวชายฝั่งทะเลประเทศไทยระยะทางประมาณ 3,148 กิโลเมตร (กม.)

แต่จากการวิเคราะห์ข้อมูลการกัดเซาะชายฝั่งเปรียบเทียบตั้งแต่ปี 2495 จนถึงปัจจุบัน พบว่าเกิดปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งไปแล้วประมาณ 830 กม. คิดเป็นร้อยละ 26 ของชายฝั่งทะเลประเทศไทย

เมื่อแยกประเภทของชายฝั่งพบว่าแนวชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก หรืออ่าวไทย ถูกกัดเซาะประมาณ 730 กม. แบ่งเป็น กัดเซาะรุนแรง 228 กม. กัดเซาะปานกลาง 502 กม.

ส่วนแนวชายฝั่งทะเลอันดามันถูกกัดเซาะประมาณ 100 กม. แบ่งเป็น กัดเซาะรุนแรง 25 กม. กัดเซาะปานกลาง 75 กม. ทั้งนี้พบว่าพื้นที่วิกฤตจากการกัดเซาะชายฝั่งมีทั้งสิ้น 48 พื้นที่ ครอบคลุม 45 ตำบล 36 อำเภอ ใน 20 จังหวัด

นายบุญช่วย อรรถวรรณ ผู้อำนวยการส่วนกองบริหารพื้นที่ชายฝั่ง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ทส. กล่าวว่า ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งประเทศไทยมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น

จากปัจจัยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและกิจกรรมของมนุษย์ หากไม่เร่งแก้ไขปัญหาก็จะทำให้พื้นที่ได้รับความเสียหายมากขึ้น

ทั้งนี้คณะรัฐมนตรี (ครม.) ได้อนุมัติกรอบวงเงินประมาณ 1.9 หมื่นล้านบาท ให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมเจ้าท่า กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมอุทกศาสตร์ กรมอุตุนิยมวิทยา ฯลฯ บูรณาการแก้ไขปัญหาดังกล่าว แต่การดำเนินการยังล่าช้า เพราะมีขั้นตอนการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (อีไอเอ) และเม็ดเงินมีจำกัด

นายบุญช่วยกล่าวถึงแนวทางแก้ไขปัญหากัดเซาะชายฝั่งว่า จะต้องใช้โครงสร้างทางวิศวกรรม เพื่อสลายพลังของคลื่นหรือเพื่อช่วยดักตะกอนทรายตามแนวชายฝั่ง ซึ่งในแต่ละพื้นที่มีวิธีการแก้ไขปัญหาก็แตกต่างกันขึ้นอยู่กับประเภทของชายหาด

อาทิ หากเป็นหาดโคลนต้องตีเสาเข็มและทำฐานแผ่ด้านบน และทำเขื่อนหินทิ้ง เพื่อชะลอคลื่น แต่หากเป็นหาดทราย อาจต้องศึกษาสภาพของพื้นที่หัวหาดและท้ายหาด เพื่อดูความเหมาะสมในการสร้างเกาะเทียมซึ่งจะช่วยลดการสูญเสียอนุภาคของตะกอนดินและทราย ซึ่งมีต้นแบบในประเทศสิงคโปร์ ที่สร้างเกาะเทียมแล้วปรับสภาพภูมิทัศน์ด้านบนเป็นส่วน เป็นต้น

หากถามว่าจะเริ่มแก้ปัญหาก็ในพื้นที่ใดก่อน เรื่องนี้จะต้องมีการประเมินอย่างละเอียด แต่จากการศึกษาเห็นว่าเริ่มจากพื้นที่ท่องเที่ยว เพราะเมื่อคำนวณความเสียหายกับมูลค่าทางเศรษฐกิจเห็นว่าควรเร่งดำเนินการ

นางจินตวดี พิทยเมธากุล ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสงขลา กล่าวว่า โครงการป้องกันกัดเซาะชายหาดสมิหลา-ชลาทัศน์นั้นเป็นโครงการที่จังหวัดสงขลา ร่วมกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดำเนินการขึ้น โดยใช้งบประมาณรวม 17 ล้านบาท เป็นการนำทรายมาถม คืนสภาพธรรมชาติให้กับชายหาด

ซึ่งโครงการในระยะแรกดำเนินการแล้วเสร็จ แม้จะมีการถูกคลื่นกัดเซาะในฤดูมรสุมนี้ แต่ก็ยังไม่สามารถประเมินได้ว่าการนำทรายมาถมชายหาดนั้นได้ผลดีหรือไม่ เพราะต้องรอให้ผ่านพ้นฤดูมรสุมเสียก่อนว่าจะมีทรายเหลืออยู่ร้อยละเท่าไร จากนั้นจะประเมินว่าจะมีการดำเนินการโครงการในลักษณะนี้ต่อไปหรือไม่ หรืออาจจะมีการปรับแก้ต่อไป

"สำหรับโครงการในระยะที่ 2 ซึ่งเป็นชายหาดที่ต่อเนื่องกับระยะแรกนั้น ได้มีการยืดระยะเวลาในการดำเนินการให้แก่ผู้รับเหมา จากเดิมที่หมดสัญญาเมื่อปลายเดือนตุลาคมที่ผ่านมา เนื่องจากติดปัญหาการถูกฟ้องร้องจากเครือข่ายภาคประชาชน โดยจะเริ่มดำเนินการอีกครั้งหลังผ่านพ้นฤดูมรสุมหรือประมาณต้นปี 2559" นางจินตวดีกล่าว

นายสมบุญ พรพิเนตรพงศ์ นักวิชาการด้านสมุทรศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กล่าวว่า การนำทรายมาถมชายหาดนั้นไม่ได้เป็นการแก้ไขปัญหาอย่างถาวร เป็นเพียงการบรรเทาเหตุเท่านั้น เพราะโครงการสร้างเข็ง ที่มีทั้งแนวหิน ตะแกรงหิน กระจอบทรายตลอดแนวยังคงอยู่ใต้ผืนทราย การกัดเซาะยังคงเกิดขึ้น

เชื่อว่าทรายที่ถมไป ในฤดูมรสุมนี้คงจะถูกคลื่นซัดลงทะเลไปเกินกว่าครึ่ง แนวทางในการแก้ไขปัญหา นั้น ควรจะมีการรื้อโครงสร้างเข็งออกทั้งหมด ลองย้อนกลับไปเมื่อปี 2543 ที่ยังไม่มีการก่อสร้างสถานีบำบัดน้ำเสีย บริเวณใกล้ชุมชนเก่าแสง ชายหาดไม่ได้มีปัญหาก็กัดเซาะแล้ว แต่เมื่อมีการก่อสร้างปัญหาการกัดเซาะก็เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนต้องมีการก่อสร้าง แนวกันคลื่นหลายรูปแบบ ซึ่งนับจากปี 2544 จนถึงปัจจุบัน สูญเสียงบประมาณจากการแก้ปัญหาก็กัดเซาะชายหาดไปแล้วไม่น้อยกว่า 200 ล้านบาท

โดยยังมีอีกหลายหน่วยงานที่พยายามก่อสร้างเข็งกันคลื่นหลายรูปแบบ ทั้งที่ชายหาด ต.นาทับ

อ.จนะ ชายหาด ต.เกาะแก้ว ต.เขารูปช้าง อ.เมืองสงขลา ชายหาดใน อ.สิงหนคร และ อ.ระโนด ซึ่งจะทำให้ปัญหาสะสมเพิ่มขึ้น เป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ

และหากยังแก้ปัญหาเช่นนี้ ในอนาคตก็จะมีชายหาดให้เห็นอีก สำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่นั้นความรุนแรงใกล้เคียงกัน คลื่นกัดเซาะเอาหาดทรายหายไปแต่จะพื้นที่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะธรรมชาติหาดทรายแก้ว สถานที่ปัตยกรรมในพื้นที่ อ.สิงหนครถูกคลื่นกัดเซาะไปแล้วมากกว่า 15 ไร่และแนวโน้มถูกกัดเซาะไปอีกอย่างต่อเนื่อง จนทำให้ในช่วงหน้ามรสุม ซึ่งคลื่นจะแรงมาก พระก็จะต้องย้ายไปจำวัดอื่นเป็นการชั่วคราว

นายสุกิจ เนียมรินทร์ กำนันตำบลหน้าสตน อ.หัวไทร เปิดเผยว่า พื้นที่ชายทะเลของตำบลซึ่งมีความยาวกว่า 18 กม. เป็นพื้นที่เสี่ยงต่อแนวการกัดเซาะ เข้าสู่วิกฤตที่ทางจังหวัดระบุไว้ในแผนการแก้ไขปัญหาของทางจังหวัด

เฉพาะวันนี้จังหวัดได้ประกาศเป็นเขตภัยพิบัติในพื้นที่หมู่ 3 และหมู่ 6 ต.หน้าสตน เนื่องจากเป็นหน้ามรสุม แต่แต่ละปีบริเวณดังกล่าวแทบเป็นเมืองร้าง คลื่นสูงอยู่ไม่ได้

ก่อนหน้านี้ชาวบ้านในละแวกดังกล่าวก็ยังคงอยู่ได้ คลื่นแรง มีชายหาดยื่นลงไปทะเล กว่าคลื่นจะพัดเข้าถึงฝั่ง ต้องผ่านแนวชายหาดก่อนจึงทำให้คลื่นอ่อนตัวลง

ต่อเมื่อมีการสร้างปากล่อหรือพังกั้นคลื่น ยื่นลงไปทะเลบริเวณปากคลองแพรกเมือง หรือสร้างสะพานลงไปทะเล จึงทำให้ทรายมากองอยู่บริเวณ ทำให้น้ำทะเลเปลี่ยนทิศทาง หมุนขึ้นมาทางทิศเหนือ กัดเซาะจนชายหาดหายไป

"ขณะนี้ทางเทศบาลตำบลหน้าสตนกำลังก่อสร้างพังกั้นคลื่น ซึ่งอยู่ระหว่างการก่อสร้าง เสร็จเป็นเพียงบางส่วน นอกเหนือจาก ต.หน้าสตนแล้ว ในพื้นที่ ต.เกาะเพชร ก็พบปัญหาแบบนี้เช่นกัน แต่ไม่มากเท่ากับที่หน้าสตน"

นายวิรัตน์ ชูชื่น ผู้อำนวยการส่วนบริหารพื้นที่ชายฝั่งและวิชาการ สำนักงานบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ 6 กล่าวว่า ปัญหาคลื่นเซาะตลิ่งของจังหวัดภูเก็ตนั้น จากข้อมูลการสำรวจเบื้องต้นพบว่ามีอยู่เกือบ 10 จุด

ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ อ.ถลาง และเกิดการกัดเซาะขึ้นริมทะเลฝั่งทิศตะวันตกของเกาะซึ่งเป็นทะเลเปิด ตั้งแต่หาดทรายแก้ว หาดไม้ขาว หาดในยาง หาดลายัน หาดเลพัง หาดบางเทา ยาวไปจนถึงหาดสุรินทร์ ต.เชิงทะเล

ส่วนทางทิศตะวันออกของเกาะภูเก็ตนั้นมีเพียง 2 จุดที่บริเวณบ้านคอเอน ต.ไม้ขาว ถนนถลาง และที่บริเวณท่าเรือรอยัลมารีนา ต.เกาะแก้ว อ.เมือง ซึ่งที่หาดทรายแก้วและหาดในยาง ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกของเกาะนั้นค่อนข้างชัดเจน มีการหักโค่นของต้นสนจำนวนมาก ลักษณะการกัดเซาะมีทั้งการกลืนหายและไปเกิดเป็นสันทรายกลางทะเลอีกจุดหนึ่ง และบางหาดก็ทำให้ตลิ่งทรุดเสียหาย

"ขณะนี้เจ้าหน้าที่อยู่ระหว่างศึกษาข้อมูลร่วมกับบริษัทที่ปรึกษาด้านผลกระทบ รวมถึงต้องเร่งหารือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ ที่ได้รับผลกระทบว่าจะมีแนวทางป้องกันแก้ไขอย่างไรเพื่อลดความเสียหาย เช่น การทำเขื่อนกันคลื่นในพื้นที่ใกล้ชุมชน มีบ้านเรือนประชาชน ซึ่งก็มีหลายพื้นที่สร้างไปแล้วก่อนหน้านี้ แต่ก็พบว่าเมื่อผ่านระยะเวลาไม่นานเขื่อนกันคลื่นก็ถูกกัดเซาะจนเสียหาย จึงต้องดูว่ามีวิธีการใดที่เหมาะสม ส่วนพื้นที่ชายหาดที่เป็นหาดสาธารณะ เช่นหาดในยาง และอีกหลายหาดนั้น อยู่ในการดูแลของอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ก็จะต้องหารือร่วมกันว่าจะดำเนินการอย่างไร เพื่อไม่ขัดกับข้อกฎหมายของอุทยานฯ" นายวิรัตน์ชูก์กล่าว

ถือเป็นปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไข ก่อนจะถึงสภาพดั้งเดิมที่สวยงามและมีผลในเชิงสิ่งแวดล้อม จะเสียหายมากกว่านี้

ที่มา : หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ฉบับวันที่ 22 พ.ย. 2558
